

Педагого-психологическа диагностика на урок

Бих искал да разгледам учебния час от гледан точка на педагого-психологическата диагностика. И да обарна внимание колко важно и полезно би било да се съобрази разпределението на учебния час с педагого-психологическата диагностика. Преди да започна да разглеждам темата, е необходимо да поясня що е това педагого-психологическа диагностика.

Понятието “диагностика” (гр. diagnosis) в превод е опознаване, решение, заключение. Какви са предметите и задачите на “диагностиката”?

Диагностичната дейност е понятие, с което се обозначават подходи, с които се анкетира, наблюдава, интерпретира и се съобщават резултати, както и да се дават предположения и оценка за бъдещи такива. За да се постигне тази цел, се изработват методики, стратегии, подходи, към които се отправят и изискванията за – максимални обективност, надежност, валидност.

Обективност: независимост както в методите, така и в резултатите, затова и тя бива обективност на провеждането, оценяването, оценката, на изводите и т.н.

Надежност: повторение на извършваното изследване/опит и т.н.

Валидност. Валидността бива content validity, constuct validity, concurent calidity. Или иначе казано- съдържателна, конструктната, критериалната валидност.

Наличието и съвкупността на всеки един от тези елементи трябва да доведе до коректност.

Тоест диагностиката е теоретична система, която включва в себе си правила и методи за получаване и анализ на информация.

Да разгледаме същността и значението на “педагого-психологическата диагностика”, като понятие е с подчертан интерградивен характер.

Бих искал да цитирам проф. д-р Г. Бижков, който споменава следното: “..От историческото развитие е ясно, че както психологическата, така и педагогическата диагностика имат идентична история, общи методологически и процесуални подходи и методи, използват едни и същи процедури за стандартизация на използваните от тях диагностични методи, например тестове. Докато педагогическата диагностика се занимава с установяване, измерване и оценка на явления и процеси с подчертан педагогически характер, то психодиагностиката “диагностицира” психическото развитие на отделните лица, най-вече техните индивидуални различия.”

Като изяснихме основните понятия, бихме могли да преминем към същността на темата "Педагого-психологическа диагностика на урок".

Основната идея във всеки един урок (в детска градина, училище, така и в колеж, университет), теоретично би трябвало да е насочена към образователни и възпитателни методики на преподаване, които като краен резултат да са положителен формиращ фактор на цялото общество и на индивидът, като частно лице. Но неспазването, несъблюдаването води винаги като краен резултат до отрицателни последици.

Анализ на урока

Анализът трябва да се извършва диференцирано в конкретността на целите и задачите, които са заложили като крайна цел в него- реално как стоят нещата, причините за това и анализ на евентуалното развитие.

Той в своята същност той разбива цялото на множество малки части, които изучава поотделно, за да разбере какво е то по характер и съдържание. Това се извършва посредством определени средства и методи използвани при анализ. И в този случай, ние ще разглеждаме урока като цяло, изградено от по-малки елементи, като всеки е зависим от другите.

И тук да поясним две важни понятия- "обект" и "предмет" на педагого-психологическият анализ. Ще се възползвам от формулировките, които дава проф. Бижков в лекциите си, за да станат най-ясни и обяснени от човек, за когото са практика, а не единствено теоретични познания.

"Обектът на педагого-психологическият анализ е - взаимоотношенията преподавател-ученици, като в това се включва тяхното обучение, възпитание и междуличностни отношения.

Предметът на педагого-психологическият анализ е – анализ на подготовката, организацията, провеждането, съдържанието и резултатите от тази дейност.."

Анализът на всичко това ни дава основание да твърдим, че разглеждането на темата винаги трябва да се прави с уговорката за нейната сложност.

Възможности и очаквани резултати

Една от чертите на педагого-психологическата диагностика е повишаването на нивото на преподаване, както и неговата ефективност.

Резултатите от педагого-психологическият анализ не може да се придобият по административен начин- чрез нанесени вече оценки от писмени и устни изпитвания.

И тук е ролята на педагого-психологическата диагностика. Както вече пояснихме, тя има конкретни фактори, които разглежда:

- взаимоотношенията преподавател-ученици
- преподаването като дейност
- възпитанието като дейност
- междуличностнови отношения
- анализ на подготовката на урока
- организацията му
- провеждането
- съдържанието и резултатите

Докато се извършва педагого-психологическата диагностика обаче е неиминуемо самата дейност да породи несигурност, страх може би и безпокойство в преподавателят, който попада от ролята на оценяващ в оценяван, за това- доколко ще е обективна, независима. Теоретично поставена самата идея за педагого-психологическа диагностика изключва тази възможност. Ако тя се извършва от компетентни специалисти, изключва и чисто човешкият елемент, който би могъл да рефлектира върху обективността, надежността на анализа.

Също така ще си позволя да добавя и следното. Идеята за педагого-психологическа диагностика изключва тази възможност и защото тя е създадена и би трябвало да се практикува с цел анализът на урока да спомогне преди всичко за един по-добър учебен процес. Да насърчи, да помогне, ако има проблем. Или иначе казано- да установи слабостите на преподаване и/или да насърчи цялостното професионално развитие на преподавателят. Т.е. една по-добра квалификация на преподавателите.

Тези положителни перспективи за преподавателите са и основата на перспективите с положителен знак и за самите ученици/студенти.

Методи при педагого-психологическа диагностика на урок

Методите, които се използват за анализ на даден урок са изградени на различни теоретични основи и за да се прилагат правилно е крайно необходимо тяхното добро познаване. Някои използвани в практиката методи, както и наложени в нея са - метод на Medley и Mitzel, FIAC, A. Bellack, динамична система на Оливър/Шейвър и т.н.

В заключение бих искал да кажа колко е важно преподавателя да съобразява учебния час с методите на педагого-психологическата диагностика за да повиши ефикасността

на преподаването си.